

Č.j. 2018/ŠVP/1

Schválený školní vzdělávací program

pro

předškolní vzdělávání

Letokruhy

Pedagogická koncepce Lesní mateřské školky Sofisa vychází z **přírodní pedagogiky** hojně rozšířené v Německu a je zaměřená na **vytváření návyků zdravého životního stylu a udržitelného života**. Základní metodou vzdělávání je **zážitkové učení**, jež propaguje zejména Prázdinová škola Lipnice z.s. a Maria Montessori. Čerpáme inspiraci z vlastních zkušeností, alternativních pedagogických směrů a environmentální výchovy. Pedagogická koncepce zahrnuje kromě formálního i **neformální vzdělávací program**. ” nebo-li to, co se žáci učí ze způsobu, jakým se s nimi jedná, a z chování, které se od nich očekává. Naším cílem je pomoci dětem vyrůst ve zdravé a zodpovědné osobnosti, které dokáží spolupracovat s ostatními a rozvíjet přitom své znalosti a dovednosti. Koncepce byla vypracována v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Obecná charakteristika zařízení	4
3. Podmínky vzdělávání	5
3.1. Věcné a materiální podmínky	5
3.2. Psychosociální podmínky	5
3.3. Velikost skupiny	6
3.4. Komunitní způsob fungování	7
3.5. Životospráva	7
4. Management LMŠ Sofisa	8
4.1. Organizace řízení	8
4.2. Personální a pedagogické zajištění	10
4.3. Spoluúčast rodičů	10
4.4. Přihlašování dětí	11
5. Organizace a formy práce	11
5.1. Vzdělávání a výchova dětí ve věku dvou až tří let	12
5.2. Vzdělávání a výchova nadaných dětí	13
6. Vize a směřování LMŠ Sofisa	14
6.1. Poslání	14
7. Metoda a základní principy ŠVP Letokruhy	14
7.1. Metoda vzdělávání	16
7.2. Vzdělávací principy	16
7.3. Hodnotová východiska práce pedagogů	21
5. Vzdělávací a výchovný rytmus - Formální kurikulum	22
5.1. Roční rytmus	22
5.2. Integrované bloky	24
5.3. Měsíční rytmus	30
5.4. Denní rytmus	37
8. Evaluace	39
9.1. Evaluace a rozvoj dětí	39
9.2. Evaluace a rozvoj průvodců	40
9.3. Evaluace a rozvoj na úrovni LMŠ	42
9. Koncepce rozvoje	42

9.1.	Krátkodobé záměry a cíle z hlediska klientů (dítě, rodič)	42
9.2.	Dlouhodobé záměry z hlediska klientů (dítě, rodiče)	43
9.3.	Krátkodobé cíle z hlediska školy a jejich zaměstnanců.....	43
9.4.	Dlouhodobé cíle z hlediska školy a jejich zaměstnanců	44
10.	Spolupráce s externími partnery	45

1. Identifikační údaje

- **Název:** Lesní mateřská škola Sofisa, školská právnická osoba
- **Umístění:** Olomouc – Řepčín
- **GPS souřadnice:** 49°6152653N, 17°2370661E
- **Právní forma:** školská právnická osoba
- **IČO:** 07133871
- **Zřizovatel:** Sofisa, z.s. (zapsaný spolek)
- **Sídlo zřizovatele** Jablonského 51E, Černovír, 77900, Olomouc
- **IČO zřizovatele:** 06394761

- **Statutární zástupce:** Mgr. Lucie Krejčíková, B.A
- **Kontakt:** 606 637657
- **E-mail:** sofisa@sofisa.cz
- **Webové stránky:** www.sofisa.cz
- **Zpracovala:** Mgr. Lucie Krejčíková
- **Platnost dokumentu:** 1. 9. 2018 - 31.8.2019

2. Obecná charakteristika zařízení

Lesní mateřská škola Sofisa vznikla 1. 9. 2018 a nachází se v Olomouci, v městské části Řepčín. Pozemek se nachází na kraji Olomouce, přesto je snadno dostupný MHD a autem. Rodiče mají k dispozici z centra Olomouce tři různé cesty (Hejčín, Černovír, Chomoutov), kam lze dojet autem a zbytek cesty 300m - 1km absolvovat pěšky.

Vzdělávací program a většina denních činností probíhá venku, ve volné přírodě a na pronajatém soukromém pozemku. Lesní mateřská škola Sofisa provozuje svoji činnost dle ekologického principu 5R– reuse, recycle, reduce, repair, rot a tyto principy jsou zobrazeny i v pedagogické činnosti. Úzce spolupracujeme s rodiči a přáteli školy.

Kapacita LMŠ Sofisa je 15 dětí ve věku přibližně 2,5 - 6 let a provoz probíhá v čase 8:15 – 15:00 hodin s cílem prodloužení provozní doby na 7:30 - 16:30 hod. ke konci prvního prvního roku činnosti.

S dětmi pracují dvě učitelky, dvě chůvy, ředitelka a zřizovatel, který zprostředkovává realizaci prvků Montessori pedagogiky a napomáhá pedagogům školy v realizaci systematické a metodické výuky anglického jazyka. Úklid a výdej stravy mají v kompetenci všichni oprávnění zaměstnanci. Úzce spolupracujeme s rodiči dětí a s jinými školami a institucemi.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné a materiální podmínky

Zázemí disponuje oplocenou zahradou a dřevěnou zateplenou maringotkou, na kterou je připojená terasa a hygienické zázemí. Uvnitř maringotky mají děti vybavení na odpočinek, činnosti u stolu a stravování. V zimním režimu používáme k vytápění tepelné čerpadlo. Zázemí využíváme k příležitostnému pobytu.

3.2. Psychosociální podmínky

Snažíme se dětem vytvářet prostředí plné bezpečí, přijetí, srozumitelné komunikace a lásky. Vše, co ve vztahu k dětem učitel dělá, vychází z respektu k jeho osobnosti a jeho potřebám, rodinnému zázemí i fázi vývoje, ve které se dítě nachází. Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.

Mezi hlavní pravidla fungování ve společenství školky patří vzájemné naslouchání, respekt k místu a věcem, slušné chování, mezi které řadíme základní společenské formulace pozdravu, prosby, poděkování, ocenění, slušné vyjadřování a minimální toleranci k psychické a fyzické agresi.

Děti jsou v rámci výchovně-vzdělávacího procesu a vnitřní pohody ušetřeny volnému kontaktu s tabletem, počítačem, televizí a mobilem. Digitální technologii používáme pouze řízeně a ojedinele.

Adaptace dětí probíhá podle individuálních potřeb každého dítěte. V rámci adaptace je umožněn vstup do školky i rodičům dětí, které mohou první měsíc podle potřeby trávit se svými dětmi větší či menší časový úsek dne při vzdělávacím programu. Průběh adaptace je vždy pečlivě s rodiči dítěte konzultován pedagogy. Téma adaptace je s rodiči komunikováno na schůzkách rodičů v červnu předchozího školního roku a v průběhu adaptačního období. Zejména rodičům dětí mladších 3 let doporučujeme adaptaci za účasti rodičů ve školce s postupným prodlužováním pobytu ve školce bez přítomnosti rodiče.

3.3. Velikost skupiny

Jedná se o jednu věkově smíšenou třídu 15 dětí ve věku 2,5 - 3 roky. Nízký počet dětí umožňuje 2 průvodcům individuální přístup k dětem a uplatňování respektujícího přístupu k potřebám a rozvoji talentů. Děti si postupně osvojují vytvořená pravidla společného fungování. Pravidla se vztahují na pobyt v okolní přírodě, na pozemku i v zázemí. Pravidla vytvářejí rámec bezpečnosti a jistoty. Malá skupina přináší tyto výhody:

- širší možnosti uplatnění respektujícího přístupu
- možnost utváření pravidel a programu společně s dětmi dle vzájemné domluvy
- uplatnění individuálního přístupu (zážitkový program dle aktuálních potřeb dětí a úrovně jejich rozvoje, osobní zpětné vazby)
- rozvoj komunikačních dovedností, kritického myšlení, sebereflexe
- cílená práce se skupinovou dynamikou a vzájemnými vztahy ve skupině
- podpora asertivních projevů chování a nastavování hranic při nevhodném sebe projevování
- přirozené fixování morálních zásad a způsobů chování ve skupině
- organizačně přijatelná náročnost pro výpravy do okolí

3.4. Komunitní způsob fungování

Rodiče jsou ve školce vítáni. Komunitní způsob fungování školky umožňuje propojit rodiče se školkou a zároveň propojit i jednotlivé rodiny. Děti se mohou učit ze širší palety vzorů, protože rodiče se účastní společných akcí, podílejí se svojí prací a účastí na budování a utváření celkové atmosféry školky. Děti mají možnost poznat své rodiče i v jiných situacích a rolích než bývá za běžného denního fungování běžné. Rodiče mají možnost se přiblížit svým dětem a vidět je v interakci s jinými dětmi a v prostředí, které je pro děti „domácí“. Každý tak může obohatit společenství, ve kterém má své místo.

3.5. Životospráva

1) Pobyt v přírodním prostředí

Specifikem lesních mateřských školek je intenzivní pobyt dětí v přírodě, jenž vytváří rámec zdravého životního stylu. Děti mají denně 3-6 hodin pobytu venku a dostatek nejpřirozenějších a nejzdravějších pohybů jako je chůze a lezení po stromech. Obě pohybové aktivity zvyšují jejich fyzickou zdatnost, koordinaci, rovnováhu a mají pozitivní vliv na vytvoření návyku přirozené chůze. Jsou v kontaktu s přírodou a přírodními materiály, které podporují rozvoj fantazie, hrubé a jemné motoriky. Proměnlivost přírody a počasí přirozeně zvyšuje jejich odolnost, imunitu a rozšiřuje zónu komfortu. Čerstvý vzduch a sluneční paprsky mají blahodárný vliv na tělesné procesy. Volný pohyb je učí posouvat hranice svých pohybových schopností a strachu, odhadovat své schopnosti a rizika, která z činnosti vychází a podporuje rozvoj samostatnosti.

2) Stravování

Rodiče jsou povinni předat dítě průvociům řádně nasnídané.

Školní stravování je zajišťováno externím dodavatelem na základě smlouvy o školním stravování, které splňuje požadavky orgánu na ochranu veřejného zdraví a spotřební koš. Důraz je kladen na dodržování zásad zdravého životního stylu, tj. pestré a vyvážené jídlo, použití lokálních surovin a dodržování principu udržitelnosti. Využíváme výjimky stanovené vyhláškou č. 107/2005 Sb. O organizaci školního stravování, § 2 odst.9, která umožňuje výdej mimo provozovnu.

Stravování zajištěné rodičem se opírá o vyhlášku č. 14/2005 Sb. O předškolním vzdělávání, § 4 odst. 1 "Při přijetí dítěte do mateřské školy stanoví ředitel mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte způsob a rozsah stravování dítěte. Rozsah se stanoví tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy." Vycházíme rodičům vstříc a v případě žádosti o individuálně zajištěné stravování domlouváme rozsah a způsob stravování.

Součástí vzdělávacího programu Letokruhy může být v rámci pedagogického procesu i společná příprava jídel.

3) Pitný režim

Rodiče jsou povinni předat dítě do školky řádně napité. Na dodržování pitného režimu dohlíží průvodci. V zázemí LMŠ je dětem volně k dispozici pitná voda v termovárnici. V chladných měsících je k dispozici teplý čaj. Každé dítě má svou láhev na pití, kterou si nosí v batůžku a ze které pije. Rodiče zodpovídají za pravidelnou řádnou sanitaci lahvičky na pití.

4) Odpočinek

Odpočinek dětí probíhá po obědě v době 12:30 - 14:00. Každé dítě má svou matraci a vlastní lůžkoviny včetně příkrývky. V zimním režimu mají děti vlastní spacák. Děti se zklidní prostřednictvím čtené či mluvené pohádky, hudby, listováním v knížkách. Pro děti, které neusnou, jsou nachystané klidové aktivity či volná hra na zahradě. Pro předškoláky jsou nachystané aktivity předškolní přípravy.

4. Management LMŠ Sofisa

4.1. Organizace řízení

1) Vnitřní organizace řízení (mezi zaměstnanci)

Pro bezpečné a bezproblémové fungování a zdravý pobyt dětí je sepsán organizační, provozní, školní a pracovní řád. Řády jsou k dispozici v zázemí LMŠ. Pro děti jsou pravidla zaznamenána vizuálně.

Průvodce - průvodce: Základním principem vnitřních procesů je uplatňování cílené zpětné vazby na denní bázi, aby nedocházelo ke zbytečným konfliktům či pnutí mezi průvodci. Průvodci jsou též povinni se pravidelně scházet a domlouvat společně na programu a dbát na to, aby jejich spolupráce vedla k nejlepším možným výsledkům z hlediska přímé pedagogické činnosti. Všichni používají osobní kontakt, elektronické nástroje (email, sdílené dokumenty, msn skupinu, telefon) a nástěnku v zázemí školky.

Ředitel – průvodci: Ředitel se celoročně věnuje průvodcům skrze hospitace, mentoring a rozvojové rozhovory – na začátku roku, uprostřed roku a na konci roku, tzv. RORO. Během roku je ředitel průvodcům k dispozici pro individuální konzultace a koučink.

Ředitel – zřizovatel: Ředitel je v pravidelném kontaktu se zřizovatelem skrze Radu školské právnické osoby.

2) Vnější organizace řízení (PR)

Komunikace probíhá zejména s rodiči, rodinným příslušníky a přáteli školky. Rodiče jsou před začátkem roku informováni o principech a průběhu vzdělávání v LMS, jaké jsou požadavky na vybavení dětí a seznámeni se školním a provozním řádem. Během roku probíhají pravidelné schůzky s rodiči a pedagogy nebo mimořádné individuální schůzky s rodičem. Průvodci každý den sdělují základní informace o dítěti při jeho předání rodičům. Uprostřed roku a na konci roku probíhá hodnocení a uzavření celého průběhu roku po organizační stránce a pedagogické stránce, včetně individuální evaluace rozvoje jejich dětí a úspěchů. Základní nástroje pro komunikaci, kromě osobních setkání na společných akcích a třídních schůzkách jsou tyto:

- Elektronická pošta
- Webové stránky a FB stránka školky

4.2 Personální a pedagogické zajištění

Provoz LMŠ Sofisa zajišťují zaměstnanci, spolupracovníci a zřizovatel. Mezi zaměstnance patří 1 ředitelka a 4 průvodci (minimálně 2 pedagogičtí pracovníci). Zaměstnanci LMŠ Sofisa splňují zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Předpokladem pro působení v LMŠ Sofisa je dobrá fyzická kondice a souznění se základní filozofií zakladatele LMŠ Sofisa, z.s. vyjádřené mottem: „na dosah moudrosti, zdraví a přírodě.“. Všichni zaměstnanci jsou proškolení v oblasti poskytování první pomoci, hygienického minima, konceptu Respektovat být respektován a Montessori pedagogice. Mají základní znalost anglického jazyka a jsou ochotní se dále vzdělávat tak, aby mohli připravovat děti na život v době současné a blízké budoucnosti z ní vyplývající. Mají kladný a respektující vztah k přírodě a aktivnímu pohybu a aktivitám v ní.

4.3. Spoluúčast rodičů

LMŠ Sofisa ve svém vzdělávacím a výchovném programu počítá s účastí rodičů a snažíme se s nimi udržovat blízký vztah. Svépomoc při udržování zázemí a jeho dalšího rozvoje vnímáme jako jeden z důležitých faktorů udržitelného rozvoje LMŠ Sofisa a spadá do principů 5R. Vytvoření rodičovské komunity a podpora vzájemných vztahů mezi rodiči, pedagogy a dětmi umožňuje předcházet konfliktům a umožňuje snazší řešení složitých situací. Dětem nabízí možnost zažít to, co obnáší občanská angažovanost na komunitní úrovni a jak probíhá. Efektivní vzájemná komunikace mezi pedagogy, rodiči a dětmi je základem pro porozumění specifickým vývojovým požadavkům dítěte. Společné zážitky a radost z úspěchu či dokončených projektů propojuje svět rodičů se školkovým světem dětí.

Rodiče se účastní a podílejí na chodu LMŠ Sofisa díky:

- schůzkám s rodiči
- přípravou a účastí na slavnostech
- společné péči o zázemí školky
- společným slavnostem
- denní komunikaci pedagogů s rodiči

- nabídce mimoškolních aktivit ze strany rodičů

Aktivita rodičů je vítána a podporována. Odpolední kroužky a mimoškolní aktivity jsou vždy projednávány s ředitelem školky, přesto že se jedná o nabídku, která není součástí schváleného vzdělávacího programu.

4.4. Přihlašování dětí

Rodiče mohou své děti přihlašovat celoročně odevzdáním řádně vyplněné přihlášky k předškolnímu vzdělávání, potvrzení lékaře dítěte o adekvátním zdravotním stavu, očkovaní dle očkovacího kalendáře ČR a osobního setkání rodiče, dítěte a předsedkyně zřizovatele nebo účasti rodičů s dítětem na zápisném řízení.

Řádný zápis k předškolnímu vzdělávání mateřská škola plánuje na květen 2018 dle pokynů z MŠMT. Maximální kapacita třídy je 15 dětí ve věku 2,5 - 6 let. Přednost před nově přihlášenými dětmi mají sourozenci již přijatých dětí. Přijetí Oznámení o přijetí probíhá veřejně vystavením seznamu přijatých dětí na webových a FB stránkách školy. Jména dětí jsou nahrazena číselným kódem. Kritéria přijetí jsou zveřejňována současně s vyhlášením zápisu dětí do předškolního vzdělávání na webových a FB stránkách.

5. Organizace a formy práce

Forma práce se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí a dbá na to, aby při vzdělávání dětí bylo toto v plné míře respektováno. Vytváříme vstřícné prostředí bohaté na různé podněty. Dítě se v něm cítí jistě a bezpečně. Umožňuje mu prožívat radost a spokojenost a projevovat se přirozeně dětským způsobem daného věku. Vzdělávání se zaměřuje na individuální potřeby a možnosti dětí.

Malý počet dětí ve skupině a 2 průvodci umožňují vést pedagogickou diagnostiku, která vychází z pozorování, ze znalostí aktuálního stavu vývoje dítěte, z jeho současné životní a sociální situace a sledování vývojových a vzdělávacích pokroků. Tato diagnostika umožňuje vytvářet vhodnou obsahovou nabídku vzdělávání a volit vhodné formy činnosti pro všechny děti v jedné třídě bez ohledu na jejich věk a rozdílné schopnosti a předpoklady. Volíme takové činnosti, které podporují zvědavost a potřebu objevovat. Nabízené aktivity se střídají s prostorem pro volnou dětskou hru. Během všech činností probíhá spontánní sociální učení založené na principu nápodoby. Pedagogové nabízejí také vzory chování a postojů, které jsou pro přejímání vhodné.

Didaktický styl je založen na principu vzdělávací nabídky a aktivní účasti dítěte – pedagog je dítěti průvodcem za poznáním. Iniciuje vhodné činnosti, ohraničuje prostor a vytváří pro dítě příležitost pro poznání a přemýšlení. Pedagogové uplatňují integrovaný přístup, který vychází ze života dítěte a nabízí vzdělávání v přirozených souvislostech.

5.1. Vzdělávání a výchova dětí ve věku dvou až tří let

Z hlediska výchovy a vzdělávání jsou cíle vzdělávání dětí do tří let věku a dětí od tří let do počátku školní docházky jsou velmi podobné. Vzdělávání a výchovu je však třeba uzpůsobit při přípravě i realizaci.

„Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.“

Průvodci vědí, že dvouleté dítě:

1. si neumí hru vyhledat samo, potřebuje dostatek podnětů.
2. některé činnosti, které se realizují u starších dětí skupinově, se u dětí mladších tří let musejí realizovat individuálně či v malých skupinkách.
3. mají velmi nízkou koncentraci pozornosti, udrží ji pouze krátkou dobu.
4. se nevracejí k předchozí hře.
5. potřebují pohodu a jistotu blízkého kontaktu, těžko snáší jakékoli změny

5.2. Vzdělávání a výchova nadaných dětí

V souladu s RVP mateřská škola Sofisa pomáhá *zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.*¹, čímž je patřičně zdůrazněna podpora tvořivosti dítěte, neboť právě tvořivost je v souvislosti s rozvojem talentu či mimořádného nadání významná. V RVP PV je dále uvedeno, že *„za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a umožňováno tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro ně individuálně dosažitelná.“*²

Přesto, že metody a formy práce s nadanými dětmi mohou být v mnohém specifické, současný didaktický styl, formy i metody práce uplatňované v pedagogické koncepci Letokruhy jsou pro vzdělávání dětí mimořádně nadaných v souladu s tím, že *didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole by měl být založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Pedagog má být průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzet v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.*³

Pro práci s mimořádně nadanými dětmi je důležité sledovat a hodnotit, jak pedagog přistupuje k individualizaci. V LMŠ Sofisa pedagog sleduje, jak vzdělávání a výchova postupuje, vyhodnocuje, co se daří či nedaří a zvažuje další možnosti. K tomu mu pomáhá osobní portfolio každého dítěte, které je důležitým zdrojem informací zejména o mimořádně nadaných dětech. Kromě důležitých dat a dětských prací, též portfolio obsahuje údaje o tom, jak se dítě v prostředí mateřské školy rozvíjí a jak pokračuje jeho vzdělávání. Jeho součástí je přehled o rozvoji dítěte a postupu ve vzdělávání. Poznatky o rozvoji dítěte pedagog shromažďuje na základě průběžného neformálního pozorování dítěte a analýzy výsledků jeho činností. Nejedná s v žádném případě o porovnání dětí, ale individuální pozorování pokroků konkrétního dítěte.

¹ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha : VÚP, 2004, s. 7. ISBN 80-87000-00-5.

² Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha : VÚP, 2004, s. 8. ISBN 80-87000-00-5.

³ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha : VÚP, 2004, s. 9. ISBN 80-87000-00-5.

6. Vize a směřování LMŠ Sofisa

Chceme, aby mateřská škola Sofisa byla oázou pro děti i pro rodiče, kde děti tráví čas v přírodě, pohybem a plné zážitků v bezpečném prostředí s pečující osobou na blízku.

Chceme, nabídnout zdravou zážitkovou školku, která je otevřená dialogu s rodiči a podporuje rodiny ve zdravém životním udržitelném stylu.

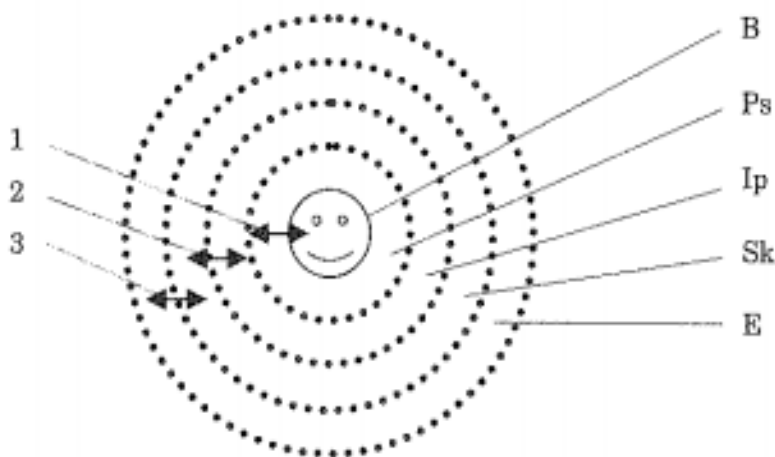
Chceme, aby se pobyt ve školce stal pestrou a spokojenou vzpomínkou na dětství.

6.1. Poslání

1. Poskytovat předškolní výchovu a vzdělávání, které svým činnostním a praktickým charakterem a svou smysluplností rozvíjí klíčové kompetence odpovídající životu v současné společnosti a životnímu prostředí.
2. Motivuje děti k vlastní aktivitě při vhodném řešení problémů, k zodpovědnosti a schopnosti spolupráce, k rozvoji kritického myšlení a (sebe)reflexe a k vytváření návyků zdravého životního stylu a udržitelného života.
3. Vytvořit podnětné, bezpečné a zdravé prostředí vhodné pro objevování a poznávání s ohledem na individuální potřeby, možnosti a zájem každého dítěte tak, aby docházelo ke spolupráci a vzájemnému obohacování.
4. Přispět ke komunitnímu rozvoji a ochraně přírody v místě působení.

7. Metoda a základní principy ŠVP Letokruhy

Metoda vzdělávání a výchovy Letokruhy vychází z modelového programu **Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole**. Chceme vybavit děti zdravými návyky a dovednostmi, které vychází z respektu k vzájemným potřebám, komunikaci a spolupráci.

(Havlínová, 2008, Portál, str. 179)

1. Individuální zdraví, 2. Komunitní zdraví, 3. Globální zdraví

B – biologická interakční úroveň, Ps – psychologická interakční úroveň, Ip – interpersonální interakční úroveň, Sk – sociokulturní interakční úroveň, E – environmentální interakční úroveň

1. **Zóna biologicko – psychologická** zakládá zdraví dítěte v tom smyslu, že podporuje jeho identitu. Rozvíjí svébytnou, intelektuální a emočně vyrovnanou osobnost se zdravou sebedůvěrou. Položit základy zdravé osobnosti a vybavit ji návyky zdravého životního stylu, které pomohou zdraví pěstovat a zachovat – tzv. individuální zdraví je primární ochranou před sociálně – patologickými jevy.
2. **Zóna interpersonálně- sociokulturní** představuje úroveň vztahů jedince k lidem, s nimiž se učí zdravě žít, komunikovat, spolupracovat a přijímat odpovědnost ve společenstvích, v nichž žije, tj. rodina, LMS, bydliště ...) – komunitní a institucionální úroveň
3. **Zóna sociokulturně – environmentální** patří k nejsložitějším z hlediska vyvíjejících se vztahů. Týká se zdraví prostředí, v němž člověk žije a jež ovlivňuje svým chováním a působení – Globální zdraví

7.1. Metoda vzdělávání

Metoda vzdělávání a výchovy v LMS Sofisa vychází zejména z **prostředí, ve kterém se proces odehrává** – tj. příroda je učebnou i učitelkou zároveň (využíváme principy přírodní a environmentální pedagogiky, pracujeme s přírodním koloběhem a přírodními materiály).

Dále z toho, že se jedná o **věkově smíšenou třídu s malým počtem dětí**, což umožňuje uplatňovat individuální přístup a náročnější metody vzdělávání a výchovy (např. situační a zážitkové učení založené na přímých zážitcích, respektující přístup, volné hry v přírodním prostředí a výlety, rozvoj individuálních talentů, přizpůsobit se tempu dítěte).

A v neposlední řadě z **filosofie** zřizovatele, která je otištěna v mottu „**na dosah přírody, moudrosti a zdraví.**“ Ve vzdělávacím procesu to znamená, že každodenně dodržujeme **princip 5R** (reduce, repair, reuse, recycle, rot) a podporujeme u dětí **udržitelný vztah k přírodě a principy zdravého životního stylu, tj.** ve zdravém prostředí zažívat dostatek pohybu a odpočinku, vytvářet zdravé stravovací a pitné návyky skrze odpovídající stravu a tekutiny, posilovat imunitní systém a podporovat myšlenkové a emoční návyky, které vedou k rozvoji spokojené a silné osobnosti. Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu.

7.2. Vzdělávací principy

Během procesu vzdělávání a výchovy pedagogové podporují touhu objevovat, podněcují radost z učení a zájem poznávat nové, získávat zkušenost a ovládat další dovednosti. U dětí podporují spontánní činnosti, kde učební aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry a skrze kooperativní učení. Uplatňují situační učení a spontánní sociální učení založené na principu nápodoby. Vědomě poskytují vzory žádoucích postojů a chování. Aktivity spontánní střídají s aktivitami, které jsou řízené. Náš pedagog je průvodcem za poznáním a probouzí v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat. Výchovná a vzdělávací činnost probíhá zejména tak, že **pedagog začne sám vykonávat aktivitu a děti se k němu samy přidávají**, podle toho, zda mají o danou činnost zájem či nikoliv. Oslovujeme vnitřní motivací dítěte.

V sociálním kontaktu se snažíme k dětem přistupovat jednotlivě, porozumět individuálním potřebám a na základě toho s ním pracovat. Pedagogickou diagnostiku provádíme ve spolupráci s rodiči, dle vývojové fáze, ve které se nacházíme a charakteristických rysů jeho osobnosti.

Neporovnáváme děti mezi sebou a nesnažíme se je dostat všechny na stejnou úroveň. Při vzájemném kontaktu mezi dětmi podporujeme samostatné rozhodování a řešení konfliktů. **Pedagog zprostředkovává dětem pohled na situace skrze pozorování (co vidím/slyším/cítím), aby do konfliktu vnesl řád.** Umožní jim tak nahlédnout situaci komplexně a najít adekvátní řešení.

1) Přírodní pedagogika nebo-li učení se venku

Princip je výstižně definován jako „experiential learning in, for, or about the outdoors,“⁴ který lze přeložit jako „zkušenostní učení v přírodě, o přírodě a pro přírodu“. Můžeme říct, že tento princip je zároveň klíčovou charakteristikou lesních mateřských škol. V LMS Sofisa tráví děti výraznou část dne venku, celoročně. Jedná se o více jak 2 hodiny denně, aby se LMS odlišily od běžných kamenných MŠ, pro které jsou tyto 2 hodiny předepsaným minimem.

Při pobytu venku se příroda stává hrou i učebnou. Ke svým hrám děti využívají podněty a materiál z okolního prostředí. Hračky a herní situace si vytváří samy děti, hotové hračky jsou jim nabízeny minimálně. V přírodě jsou děti odkázány mnohem více sami na sebe na vlastní schopnost tvořit, schopnost imaginace, sociální dovednosti, samostatnost. V přírodním prostředí se tyto schopnosti rozvíjejí mnohem snadněji.

2) Situační učení

Učení „založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe chápalo jejich smysl.“⁵

Dítě se učí ze situací, které probíhají tady a teď. Vzhledem k principu přírodní pedagogiky, se díky intenzivnímu pobytu v proměnlivém prostředí děti dostávají do konfrontace s různými předvídatelnými i nepředvídatelnými situacemi přirozeně a ve velké míře. Situace vzniklé při pobytu venku, v přírodě či na výletech umožňují dětem rozšiřovat svoje sociální dovednosti, uvědomovat si

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Outdoor_education

⁵ RVP PV, str. 8

vlastní schopnosti a hledat smysluplná řešení. Pedagog je během procesu provádí a podporuje proces učení.

3) Metoda zážitkového učení Prázdninové školy Lipnice

Metoda vychází z filosofické koncepce, jejímž cílem je „náročnými výzvami motivovat a mobilizovat v člověku odvahu a tvořivost, které jsou nezbytné pro aktivní nabývání zkušeností. Podporujeme takovou zkušenost, která vede k pozitivní změně, nárůstu sebevědomí a odpovědnému přístupu k vlastnímu životu, druhým lidem a světu.“⁶

Z pohledu LMS to znamená, že využíváme zkušenostní učení a podporujeme děti v samostatném objevování a překonávání překážek, které se v přírodním prostředí vyskytují. Dítě má možnost si vše ve své okolí ohmatat, vyzkoušet a utvářet si tak reálnou představu. Vnímáme rozdíl mezi snahou a stresem a děti stresu nevystavujeme.

Pracujeme s teorií skupinové dynamiky, zóny komfortu, využíváme techniku review (verbální technika, která umožňuje přeměnu prožitku v zážitek skrze uvědomění si prožitého a snaha transformovat zážitek do zkušenosti), společné kruhy jako rituály zahájení a ukončení dne, každodenní činnost v kroužku, které nabízí prostor pro společnou komunikaci a sdílení emocí a techniku zpětné vazby jako nástroj pro předcházení konfliktů a udržování zdravé atmosféry.

4) Environmentální výchova

Cílem environmentální výchovy v České republice je rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, které je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí. Podstatou environmentální výchovy je k takovému jednání připravovat a motivovat. Děti jsou tedy vedeny k hlubší vnímavosti vůči přírodnímu prostředí a dějům, které se v něm odehrávají. Jsou motivované k vytváření si pozitivního vztahu k přírodě a touze ji chránit.

⁶ <https://www.psl.cz/o-nas-kdo-jsme-cile-a-poslani>

Velkou částí našeho pobytu v přírodě jsou průzkumné výpravy. Různorodá krajina okolo nás a to, jak se během roku mění, je zdrojem objevitelských možností. Poznáváme zvířata, hmyz, byliny, stromy, houby, různé děje v přírodě – ať už fyzikální či biologické a provádíme v terénu i vědecké experimenty. Skrze přírodní prostředí rozvíjíme u dětí předmatematické představy, poznávání přírodních zákonitostí a biologických vztahů v přírodě a souvislosti s lidskou činností (např. lesní a polní hospodářství, vlivy lidské infrastruktury).

5) Montessori pedagogika

Vychází z potřeb dítěte a učí ho rozvíjet jeho smyslové vnímání. V kontextu LMŠ jsou přirozeně některé principy uplatňovány díky přírodnímu prostředí a z podstaty přírodní pedagogiky LMŠ. Nelze tedy jednoznačně říci, že se inspirujeme Montessori pedagogikou. Avšak vzhledem k tomu, že Montessori pedagogika je dobře zdokumentovaná a má již mezi pedagogickými směry své stále místo, je snazší se na ni odkázat než vysvětlovat metodiku přírodní pedagogiky.

a. Řád

Vše kolem se řídí podle určitých pravidel a má své dané místo. Hračky a pomůcky mají své určité místo, které je dětem dostupné. To umožňuje dětem se velmi rychle zorientovat. Vědí, kde co najdou a kam co uložit. Řád potřebují děti zažívat také v činnostech - poznávají, kde je začátek aktivity, prostředek a konec, což podporuje rozvoj logického myšlení. Nejdůležitější je však pro děti zažívat řád ve vztazích. Mezi lidmi. Mezi tím, kdo je malý a kdo velký, kdo má jakou roli a své místo v hierarchii skupiny. Jedná se o řád s respektem a úctou. Starší děti se učí o řádu a zákonitostech, které nás přesahují a jichž jsme součástí - poznávají řád ve vesmíru i na planetě Zemi. Učí se zasadit si nové informace do kontextu a na správné místo. Vyznat se v nepřehledném množství informací dnešní doby lze pouze tak, že se zaměříme na hledání podstaty, vztahů, pravidel či zákonitostí. Ty nám pomáhají pochopit soulad a harmonii v celém vesmíru a nacházet své místo v něm.

Pro praktické fungování jsou důležitá společná pravidla a dohody, která umožňují značnou míru volnosti, která je spojená s důrazem na zodpovědnost. Děti se tím učí vnímat a respektovat hranice a zároveň mají možnost zažívat důvěru, kterou tím od pedagogů dostávají.

b. S respektem a úctou

Partnerský přístup znamená především vzájemný respekt a úctu. K dětem se chováme tak, abychom nezraňovali jejich důstojnost a sebevědomí, které se teprve utváří. Citlivě vedeme děti k respektu a úctě nejen k sobě, ale také k druhým, k dospělým a k prostředí, které je obklopuje. Všechna partnerství stojí na jasných pravidlech. Ta nám zaručují, že se k sobě chováme s láskou, přijetím, respektem a úctou. Pravidlům věnujeme velkou pozornost. Pokud jsou tvořena společně dětmi a dospělými, děti se jimi ochotněji řídí a častěji samy na jejich dodržování dohlíží. Pedagog je pro děti průvodcem při hledání vhodných řešení pro konfliktní situace a osvojení základů hodnot, na nichž stojí naše společnost.

c. Pohyb

Současné neurologické výzkumy dochází ke stejným závěrům, tj. že vzdělávání pro podporu efektivního učení, by mělo ve velké míře zahrnovat pohyb. Z podstaty LMSŠ vyplývá, že děti jsou podporovány ve volném pohybu, mají ho více než v klasických kamenných MŠ a edukativní aktivity též zahrnují pohybovou složku.

d. Není v hlavě, co neprošlo smysly

„Ruce slouží lidem k vyjádření jejich myšlenek a od chvíle, kdy se člověk objevil na této planetě, můžeme sledovat jeho činnost podle stop, které zanechávají jeho ruce.“ Maria Montessori

Co neprojde rukou či jinými smysly, nemůže být v hlavě. A naopak, ruka je to, co – poháněno hlavou – něco tvoří. Na tělech dětí uvidíte, jak myslí. U malých dětí, jsou myšlení a pohyb tím samým procesem. Děti chápou uchopením. Ruka je nástrojem jejich ducha.

Obratnost naší lidské ruky je přímo svázána s rozvojem naší psychiky. Intelekt dítěte se do jisté míry může rozvíjet i bez pomoci rukou. Jakmile se ovšem rozvíjí společně s činností rukou, dosahuje daleko vyšší úrovně a dítě se stává silnější osobností. V LMSŠ Sofisa tedy klademe důraz na nejrůznější manipulaci, zkoumání a zapojování rukou do výuky a vytváříme takový prostor, aby i při volné hře měly děti potřebu aktivně zapojovat všechny smysly. Děti, které mohou při svém vlastním vzdělávání využívat svých rukou a manipulovat s výukovými materiály, přetvářet je či tvořit své vlastní, vykazují ve svém vývoji velké pokroky. V prostředí LMSŠ objevují propojení mezi lidmi, rostlinami i živočichy; učí se chápat vztahy a vzájemné závislosti v přírodě i ve vesmíru. Tento

způsob učení se ve vztazích a souvislostech podněcuje celostní myšlení u dětí a pomáhá jim vnímat sebe sama jako součást vesmíru

e. Samostatnost

„Pomoz mi, abych to dokázal sám,“ vystihuje podstatu principu samostatnosti. Učení se prožitkem a vlastními pocity. Tím, že zažíváme pocit z úspěchu, z toho, že jsme to dokázali sami a že zvládneme to, co zvládá naše okolí, samostatně, bez pomoci druhých, zároveň buduje své sebevědomí. Roste naše psychická samostatnost a nezávislost. V LMŠ dbáme na to, aby se děti skrze běžné činnosti jako sebeobslužnost (oblékání, obouvání, svačení na výletech), pomoc při přípravě oběda, pomoci mladším dětem při volné hře, atd. učili nejen samostatnosti, ale aby též zjistili, že dokonalost v dovednosti a schopnosti získáváme tím, že činnost opakovaně zkoušíme a trénujeme. Vedeme dítě k získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

f. Věkově smíšené skupiny

Věkově smíšené skupiny jsou další nezbytnou součástí filosofie LMŠ. Díky učení nápodobou se mladší učí od starších v podstatě vše přes slovní zásobu, způsob komunikace, sebeobslužnost, sebeprosazování, nutnost kooperace, atd. Děti se od sebe navzájem často učí raději a snadněji než od dospělého, který ne vždy dokáže odhadnout míru srozumitelnosti a množství informací. Zároveň platí, že co umím vysvětlit, tomu opravdu rozumím. Díky učení nápodobou se mladší učí od starších. Děti si díky věkové heterogenitě mohou zažít různé sociální role, což je vede k toleranci, trpělivosti, empatii a úctě k ostatním. Věkově smíšená skupina je zároveň tou nejpřirozenější prevencí šikany.

7.3. Hodnotová východiska práce pedagogů

Vnímáme jako důležité, aby zaměstnanci LMŠ Sofisa souzněli s vizí a směřováním LMŠ tak, jak to vnímá její zřizovatel. Jedině tak, ji mohou naplňovat v každodenním procesu vzdělávání a výchovy.

- Pedagogové považují **přírodní prostředí za prostor vhodný pro výchovu a vzdělávání**. Zároveň jej vnímají jako prostor, kde děti mohou získat nepřeberné množství podnětů a zkušeností.
- Pedagogové považují za důležité, aby děti vnímaly přírodu jako přirozený základ života a aby se přírodní prostředí učily dobře poznávat v jeho souvislostech a zákonitostech.
- Pedagogové s dětmi **sdílí radost z pobytu v přírodě**. Vytváří **zdravé prostředí lásky a smíchu plné a vstupují s dětmi do herních interakcí**. Tyto aspekty výchovy vnímají jako jedny z nejpodstatnějších pro další životní etapy.
- Pedagogové při své výchovně-vzdělávací práci zdůrazňují aspekt **udržitelnosti životního prostředí** v protikladu ke konzumnímu způsobu života. Pro veškeré činnosti používají pouze obalové a recyklované materiály, kompostovatelné, vodouředitelné a ekologicky nezávadné materiály a řídí se principem 5R.
- Pedagogové se při své činnosti zaměřují na **rozvoj všech inteligencí dle Gardnerovi teorie mnohočetné inteligence**.

5. Vzdělávací a výchovný rytmus - Formální kurikulum

Letokruhy pracují se 4 základními integrovanými bloky, které odráží především proměnlivost přírody a dění v ní, lidové tradice a svátky. Jejich konkrétní obsah je stanoven rámcově, aby zůstal dostatečný prostor pro rozvoj konkrétních potřeb dětí včetně dětí nadaných a mohl reagovat na podmínky, které nám nabízí počasí a v příroda v něm. Obsah je utvářen a diskutován na pravidelných pedagogických poradách, tzv. MEKA (metodická kavárna) jednou měsíčně. Názvy integrovaných bloků jsou Podzim, Zima, Jaro a Léto. V lesní mateřské škole Sofisa pracujeme s ročním, měsíčním a denním rytmem, který reflektuje koloběh přírody a s ním spojené rituály a slavnosti. Vzdělávací a výchovné aktivity v sobě odráží to, v jaké části roku, měsíce, dne se právě nacházíme.

5.1. Roční rytmus

Rytmus školkového roku určují roční období a s ním související tradice, slavnosti a děje v přírodě.

Tradice:

Pasování – vítání dětí v novém školním roce

Oslava narozenin - společná výroba dárku

Pasování školáků - loučení s předškoláky na konci srpna

Stromeček pro zvířátka – výzdoba stromečku jídlem pro lesní zvěř

ZaHRAdní slavnost - oslava dne dětí

Sobotní školka – uzavření školního roku

Slavnosti:

podzimní rovnodennost – slavnost hojnosti, plodnosti s MOKOŠOU

zimní slunovrat – příchod MORANY a loučení se světlem

jarní rovnodennost – příchod VESNY a loučení se s MORANOU

slavnost dvou ohňů – oslava ženské intuice a lásky, věšení Májky

letní slunovrat - ŽIVA

Školní hymna - <https://youtu.be/si0wgoW2MIU>

Jsme děti lesa

slunce, země, ohně, vody

Jsme děti lesa,

my chceme venku být.

Jsem dítě lesa, podívej

od bláta jsem – ale je mi hej.

Bláto mám až za ušima nevádí mi déšť a zima Pod nohama mám pevnou zem.

Jsem dítě lesa, jen se podívej!

Jsem dítě lesa, podívej

běhám a skáču – a je mi hej

Odvážně lezu po stromech, polštářem je mi sníh i mech, nad hlavou modré nebe mám.

Jsem dítě lesa – jen se podívej!

Jsme děti lesa

slunce, země, ohně, vody.

Jsme děti lesa, my chceme venku být!

Jsem dítě lesa – podívej

venku s kamarády je mi hej.

Se stromy, ptáky a zvířaty patříme k sobě já a ty. Jsme všichni jedna velká rodina.

Jsme děti lesa – jen se podívej.

Jsem dítě lesa – podívej:

Venku si hraju a je mi hej.

Přítom se učím svůj svět znát, nejen vědět, ale mít i rád. Mám svůj domov v lese, je to tak. Jsem dítě lesa – jen se podívej.

Jsme děti lesa slunce, země, ohně, vody Jsme děti lesa, my chceme venku být!

5.2. Integrované bloky

I. Podzim

Toto období je pro nás zajímavé zejména ze dvou hledisek. Prvním je návrat dětí po prázdninách a příchod nových dětí. Soustředíme se proto na seznámení se s prostředím školky, jejími pravidly a na skupinovou dynamiku, tj. respektujeme fáze nově vznikající skupiny a podporujeme vytváření a navázání vazeb mezi dětmi.

Druhým hlediskem je přirozená nabídka přírody v tomto období. Podzim je oslavou Mokoši, časem sklizně a přípravy přírody na zimu. Nabízí ideální podmínky pro zkoumání barev, tvarů a vytváření předmatematických představ. K tomu využíváme podzimní barevné listí, plody divokých i polních plodin a chodíme na exkurze do Ze-za-hrátky. Věnujeme se tomu, jak se rostliny a

živočichové připravují na zimu, podzimnímu počasí a začínáme během podzimu s otužováním. Celý blok je zpravidla zakončen zazimováním zahrádky a symbolickému uložení přírody ke spánku.

Hlavní cíle:

- vytvoření kladného vztahu ke školce a pocitu sounáležitosti se skupinou
- orientaci v prostředí školky, jejím režimu, pravidlech a postupech osobní hygieny a sebeobsluhy, uvědomit si zodpovědnost za společné věci
- všímání si změn v přírodě, rozvinutí smyslů zejména při práci s přírodninami
- orientaci v nejbližším okolí MŠ a bezpečný pohyb v přírodě
- rozvinutí hrubé motoriky (chůze, skoky, běh)
- rozvinutí řečových a komunikačních schopností, schopnost vyjádřit osobní potřebu a emoce
- vnímání rozdílů mezi zdravou a nezdravou stravou
- pochopení smyslu a významu rodiny. Vytváření pozitivního modelu k dospělým osobám, podpora pozitivních způsobů jednání (pozdrav, poděkování, omluva, naslouchání). Rozvíjení úcty vůči starším osobám
- učíme se o principu 5R

Dílčí výstupy u dítěte

- dokáže popsat svou rodinu, sociální roli matky, otce, babičky, dědečka a svých sourozenců.
- chápe význam slova přátelství/kamarádství, umí popsat svého kamaráda, pojmenovat činnosti, které společně rádi uskutečňují.
- je seznámeno s důležitostí úcty k dospělým osobám, zná základy slušné komunikace.
- pozná základní barvy a tvary
- ví, že sladkosti do školky nepatří

- ví, že hračky, které přinese do školky, jsou pro všechny
- zná společná pravidla soužití a respektuje je
- ujde cca 2 km
- umí držet lžici a umýt si ruce
- dokáže vlastními slovy popsat základní atributy podzimu

II. Zima

V tomto období se zaměřujeme především na poznávání našich vlastních potřeb, vzájemné pomoci a starosti o sebe samého. To je dáno chladným počasím, které s tímto obdobím souvisí stejně tak, jako zimní radovánky. V tomto období je ještě více zdůrazněna důležitost pohybu pro udržení tělesného tepla. Z lidových zvyklostí se zaměřujeme především na zimní slunovrat a oslavy masopust, loučíme se světlem a teplem. Zkoumáme život zvířat a ptáků v zimě, učíme se poznávat jejich stopy. Pro rodiče chystáme společný výlet zakončený zdobením stromečku pro zvířátka. Věnujeme se výrobě krmítek a budek pro ptáčky a seznamování se s tím, co česká zvířata jedí.

Hlavní cíle:

- uvědomění si vlastního těla a jeho potřeb (pohybu, zdravého jídla, odpočinku, přírody), předcházení úrazům a nemocem, rozvíjení zdatnosti a odolnosti.
- teplo a zima, dovednost se obléct, důležitost vhodného a teplého oblečení
- vzájemná výpomoc s náročným zimním oblékáním a uspokojování potřeb osobního komfortu
- názvy částí těla a smyslových orgánů
- vlastnosti vody/páry/ledu a experimenty s tím související
- upevňování citových vazeb v rodině, mezi kamarády a ke svému okolí
- seznámení se s kartami ctností
- nácvik samostatného projevu a jednoduchého vyprávění.

Dílčí výstupy u dítěte:

- dokáže pojmenovat základní části těla, orgány a základní funkce
- rozlišit pravou a levou stranu
- chápe význam slov „zdraví“ a „nemoc“, „dobro“ a „zlo“
- má základní povědomí o tom, jak podporovat „zdraví“ (strava, pohyb, hygiena, předcházení úrazům).
- umí základní jógové cviky a dokáže je samostatně předvést.
- dokáže svými slovy vysvětlit, jak funguje imunita
- samostatně dokáže reprodukovat básničku, říkanku či písničku, adekvátně svému věku.
- samostatně formuluje otázku.
- rozpozná hlavní postavy nejznámějších českých a anglických pohádek.
- dokáže v rámci poslechu pohádky rozpoznat specifika dobra a zla a odvodit ponaučení
- dokáže vlastními slovy popsat základní atributy období zima

III. Jaro

V tomto období se hlavně loučíme se zimou (Morena) a vítáme jaro (Vesnu) - všímáme si velkých změn našeho těla a světa, který nás obklopuje. Soustředíme se na svátky a rituály, které máme v tomto období. Soustředíme se na naše tělo (jak funguje, z čeho se skládá) a na péči naší zahrady a okolí. Poznávání jedlých bylin a poznávání jarních květin. V tomto období nezapomeneme na probouzející se hmyz a jejich potřeby - pomocí hmyzího domečku se jim snažíme pomoci a také nám to umožní poznávat hmyz v našem okolí. V tomto období se také zaměřujeme na úklid našeho okolí po zimě - úklid odpadků. Dát povědomí o třídění odpadu a jaké důsledky mají odpadky na naši přírodu, Zemi, když je vyhodíme do volné přírody. Příroda se probouzí k životu. Lidové tradice oslavují život a návrat světla. Příroda se začíná zelenat a barvit. Věnujeme se jarní rovnodennosti a

její oslavě, vynášíme Moranu, slavíme čarodějnice. Toto období využíváme k poznávání rostlin, ale také drobných živočichů, hmyzu a vodní biotě. Jarní počasí je časem nezkrotného pohybu, který v nás okolní probouzející se příroda provokuje. Jaro je obdobím plození a lásky. Slavíme svátek lásky a věnujeme se rodinným a přátelským vztahům. Slavíme mezinárodní den zdraví a s tím je spojená zubní prevence a návštěva dentálních hygienistů v LMSŠ. Slavíme den vody, den Země, den matek.

Hlavní cíle:

- uvědomění si vlastního těla, osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
 - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností sebeobsluhy
 - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
 - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit - třídění a sbírání odpadků, jaký je důsledek odhazování odpadků
 - důležitost pitného režimu jako součást zdravého životního stylu
 - základní procesy a jevy jarní přírody
 - učení o Zemi jako o planetě, životního prostředí
 - podpora blízkých vztahů, poznávání rodinných vztahů, láska jako ctnost a emoce.
- **Dílčí výstupy (dítě)**
- má správný úchop tužky a příborů
 - ví, jak má správně sedět u stolu
 - dokáže rozpoznávat rozdíly v pojmech malý-velký, široký-tenký, hluboký - mělký
 - má adekvátní schopnosti dítěte předškolního věku (jemná motorika, hrubá motorika, lateralita, koordinace ruka-oko...).
 - dokáže samostatně napočítat do 20, napodobit tvar některých číslic, poznat a napodobit některá písmena

- pojmenuje základní členy rodiny
- pojmenuje členy zvířecí rodiny, zná pojmy samec, samice, mládě
- vlastními slovy popíše, jaké vlastnosti má kamarád
- zná pojem jaro a dokáže popsat základní atributy tohoto období

IV. Léto

Jde o období hojnosti. Oslavujeme s dětmi Den dětí, den otců. Přípravujeme se na závěrečnou slavnost, kde se loučíme s předškoláky a školním rokem. Věnujeme se především fyzickým aktivitám typickým pro toto období, zejména předplavecké přípravě. Zaměřujeme se na potřeby stromů a ptáků v suchých dnech a učíme se o významu lesa, stínu, vody a principu udržitelnosti, hlavně hospodaření s vodou. Jdeme na exkurzi na zeleninovou a zvířecí farmu. Pracujeme s knihami, rozvíjíme poznání prostřednictvím výběru a manipulace s knihou.

Hlavní cíle:

- koordinaci jednotlivých končetin
- vědomé využívání hmatu při zkoumání předmětů
- význam občanské angažovanosti a pomoci druhým
- experimenty s přírodními materiály
- seznámení se s hlavními znaky léta
- trénovat cílevědomost, vytrvalost a spolupráci při chystání závěrečné slavnosti
- rozvíjet fyzickou zdatnost
- učíme se o principu 5R
- trénujeme zpětnou vazbu popsáním svých pocitů a emocí
- poznáváme zvířata a jejich mláďata

- význam vody v krajině a pro lidských organismus
- poznávání hlouběji členů rodiny a zvířecí rodiny

Dílčí výstupy:

- Ví, jakým způsobem s knihou šetrně zacházet.
- Jednoduchým způsobem dokáže popsat, jak vzniká papír a jak se vyrábí kniha.
- Dokáže adekvátně svému věku popsat své pocity a prožitky (smutek, radost, vztek).
- Chápe podstatu kompromisu (například při hře) a proč je důležitý.
- Rozumí důvodům a podstatě proč je důležité umět poděkovat, poprosit.
- Dokáže popsat principy 5R a proč jsou důležité
- Dokáže popsat členy širší rodiny
- rozumí významu vody pro všechno živé
- vlastními slovy dokáže popsat koloběh odpadní vody
- bezpečně se pohybuje kolem vody a ve vodě
- umí vlastními slovy popsat základní atributy léta

5.3. Měsíční rytmus

Každý měsíc dochází k proměnám přírody, které inspirují naši školkovou činnost. Zároveň jsou některé měsíce spojeny se svátkem, který vnímáme jako důležitý a společně si obsah svátku připomínáme. Kalendářní měsíc dle koncepce Letokruhy časově určuje integrované vzdělávací a výchovné bloky. Základní struktura měsíců vychází z tématu, které nám nabízí příroda, zajímavý den z kalendáře, princip, který chceme dětem předat a různé říkanky, které se vážou k danému měsíci, tématu či principu. Na měsíční bázi se též věnuje 5 oblastem rozvoje definovaným v RVP PV (dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a spokojenost, dítě a svět). Je na dané dvojici

průvodců, kterými aktivitami naplní téma měsíce. Téma měsíce je však pro průvodce závazné, stejně jako kalendářní svátek a slavnosti. Školní harmonogram stanovujeme na začátku školního roku na celý rok dopředu, aby byly měsíce obsahově vyvážené vzhledem k celému roku a zároveň s nimi průvodci souzněli. Každý měsíc probíhá Pedagogická rada, tzv. týmovka, kde se schází průvodci a reflektují končící měsíc, sdílí inspiraci a vytváří plán na další měsíc. Níže je ukázka možného měsíčního rytmu školkového roku.

ZÁŘÍ:

Téma měsíce: spojené se začátkem školního roku, pro někoho poprvé ve školce, věnujeme se adaptaci na nové prostředí, učíme se pravidla soužití

Významné dny: podzimní rovnodennosti (23. 9.) a slavnosti Mokoša - dožínky, vděčností za dary a úrodu.

Projekt: sušíme ovoce a imunitu povzbuzující bylinky na zimu

Na rčení si ukazujeme životní moudra (např. „Sedlák se stará, sedlák má“).

Tradice: zahájení školky a vítání nováčků ...

Př. Říkanek/ písničky : Září barví sady v kraji, jablka se červenají. Nad kopcem se směje drak, letí vzhůru do oblak.

ŘÍJEN:

Téma měsíce je spojené s pozorováním stromů, plodností přírody, sázení stromů,

př. rčení „Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá“

Významný den: Připomínáme si 20.10. - Den stromů

Projekt: sázení stromů/péče o stromy na zahradě

Písnička: Svěrák a Uhlíř, Stromy

Na stejné zemi co my
bydlí tu s námi stromy,
mlčí a hledí si svého
listíčka zeleného.

Na stejné zemi co my
bydlí tu s námi stromy,
mlčí a hledí si svého
listíčka zeleného.

Topoly, topoly, topůlky,
zatím jste vyrostli do půlky,

až budete jako svíce,
bude nám o pár let více.

Stokrát vás deštíček zaleje,
budou z vás vysoké aleje,
kterými jednoho rána
já budu kráčetí vdaná.

Na stejné zemi co my
bydlí tu s námi stromy,
mlčí a hledí si svého
listíčka zeleného.

Stojím tu s otázkou
nevinnou,
jestli bych nechtěl být
dřevinou.
Na sobě mít šaty z kůry,
dívat se na všechno shůry.

Na stejné zemi co my
bydlí tu s námi stromy,
mlčí a hledí si svého
listíčka zeleného.

LISTOPAD:

Téma měsíce je spojené s blížící se zimou, chystání zvířat, stromů a rostlin na zimu, věnujeme se potřebě odpočinku a relaxace,

Projekt: sbírání a sušení plodů nejen pro zvířata na zimu

Př. Říkanek/písničky: Listopad se mlhou šatí. Nejdřív listy buků zlatí, potom v celém okolí všechny stromy oholí. Padá na zem suché listí, stromy půjdou brzy spát. Každý takto snadno zjistí, že už nastal Listopad.

Básnička:

Listopade, listopade,
už ti mlha světlo krade,
poslední list plachtí k zemi,
mráz přijíždí se saněmi.

PROSINEC:

Významný den: 21.12. zimní slunovrat a oslava 12 nocí

Téma měsíce: slovanské zvyklosti, věnujeme pospolitosti rodiny, obdarovávání, štědrosti, vzájemné pomoci, pečeme perníčky, vyrábíme dárky pro rodiče, sourozence, kamarády

Projekt: vyrábíme dřevěné kostky do stavebnice

Tradice: stromeček pro zvířátka a loučení se světlem ...

Př. Říkanek/písničky: V prosinci už není kvítí, slunce totiž z dálky svítí. Hřeje málo, brzy zapadá, pomůže smích a dobrá nálada.

LEDEN:

Téma měsíce: Věnujeme se pozitivnímu vlivu smíchu a dobré nálady, hraným pohádkám, pospolitosti a ctnosti vzájemné pomoci

Slavnost: Masopust a hodování, chystáme společný masopustní maškarní bál,

Projekt: výroba masek z kartónu na masopustní průvod

Př. Říkanek/písničky: Jako první měsíc v roce, dostal jméno leden. Studený je plný sněhu, zakrývá se ledem. Postavíme sněhuláka, který vůbec nehuláká. Místo očí uhlíky a až dolů knoflíky. Chodí, chodí bos a má dlouhý nos.

ÚNOR:

Připomínáme si 4. 2. svátek Hromnice, vítání prvního hřmění jako konec nadvlády zimy

Tématem je tělo a zimní očista, úklid kolem nás, dobrého a špatného a zabýváme se tématem změny (kolem nás v přírodě i v nás)

Projekt: sbírání odpadků a výroba ptačí budky

Př. Říkanek/ písničky: v rytmu Kalamajky zpíváme : punčocháče ponožky, nasadím si na nožky, navrh tričko mikinu, vyzrajeme na zimu, přes to bundu, gařata, jako správná prťata, na hlavičku čepičku a na nožičku botičku.

BŘEZEN:

Připomínáme si: 22.3. mezinárodní den vody,

Tématem března je příchod jara, proměna přírody, ochrana ptáků - výzdoba oken

Slavnost: 21.3. - Jarní rovnodennost a vítání jara, probouzení přírody, slavnost Vesny, odchází Morana

Projekt: výroba Morany a ozdob ze šnečích ulit, barvení vajíček

Př. Říkanek/písničky: Březen je kus neposedy, kde jen může, láme ledy. Hled'me toho siláka!
Slunce z mraků vyláká. / Břen za kamna vlezem.

Písnička: Svěrák Uhlíř

Jaro dělá pokusy
vystrkuje krokusy.
Dříve než se vlády chopí
vystrkuje periskopy.
Než se jaro osmělí

vystrkuje podběly.
Ty mu asi dolů hlásí
čerstvé zprávy o počasí.
Jaro! Je to v suchu
zima už nemůže
stoupá teplota vzduchu
a míza do růže
Jaro! Je to v suchu

vichry už nedujou.
Nahlas nebo v duchu
lidi se radujou
lidi se radujou.
U dopravní cedule
vyrostly dvě bledule.
Blízko telegrafní tyče
vyrostli dva petrklíče.

DUBEN:

Připomínáme si 7. 4. Mezinárodní den zdraví, 22. 4. Den Země

Tématem je jarní příroda - ptáci a jejich návrat, hmyz, rostliny

Slavnost: Večer dvou ohňů - 30.4.

Projekt: výroba voskovaných ubrousků na svačinu (příští rok - výroba zvýšených záhonků, sázení bylinek a zeleniny)

Př. Říkanek/ písničky: Naše Země ta se točí, i když nemá nožičky, zvesela si neposkočí, shodila by hvězdička. Po vesmíru tiše pluje, s Merkurem si promluví, Venuše jí pozdravuje, o Zemi už každý ví.

Písnička: Naše země kulatá je říká se to, po nebi se koulí světem celé léto, pozor ať se nesraziš s tou hvězdičkou v dáli, to bychom se o tebe vskutku báli. Chtěl bych jednou třeba někdy takhle k ránu, nasednout do velikého eroplánu. Nasednout do rakety, podívat se z výše, je-li země kulatá, jak se píše.

KVĚTEN:

Připomínáme si: 1.5. Lásky čas, 19.5. Den maminek (druhou květnovou neděli), 3. 5. Den Slunce

Tématem je láska - k sobě, druhým, přírodě ... kamarádství, rodina, zvířecí rodiny. Vyrábíme společnou Májku a zpíváme písničku „Miluju, maluju ...“

Projekt: výroba hmyzího domečku

Př. Říkanek/ písničky: Měsíc květen, ten je prima, to už není vůbec zima! Všechny stromy rozkvetou, včely na ně přilétnou. Letí z květu na kvítek, z jabloně hned na šípek. Pyl moc pilně sbírají, med z něj potom dělají.

Básnička Den matek: Maminko moje milovaná, vím kde je láska uchovaná, sedí v našem srdíčku, jako ptáček v hnízdečku.

Písnička: Voláme sluníčko haló haló, tepla je na světě málo málo, vylez a rozežeň mraky mraky, a já ti pomůžu taky hmm

ČERVEN:

Připomínáme si: 1. 6. Den dětí, 5. 6. Den ptačího zpěvu, 16.6. Den otců (třetí neděle)

Tématem měsíce je zpěv ptáků

Slavnost: 21.6. Letní slunovrat ŽIVA (pletení věnečku, pozorování broučků) a lampiónová slavnost,

Projekt: výroba dřevěných prkének na krájení zeleniny

Př. Říkanek/písničky: Na teplé terase se vyhřívají kočky, motýli poletují jak bílé vločky, dozrálo obilí, rozkvetly trávy, jde kolem červen a všichni ho zdraví.

Písnička:

Voláme skřivane

haló haló

písní je na světě

málo málo

přilet' a zazpívej

pro mě pro mě

žijeme přec v jednom
domě hmm

ČERVENEC:

Připomínáme si: Den relaxace

Tématem měsíce je koloběh vody v přírodě, odpadní voda, voda v nás. Učíme se předplavecké dovednosti, navštívíme čističku odpadních vod. Zkoušíme experimentálně pojmy vodorozpustné a vodouředitelné.

Projekt: výroba dřevěných lodiček

Př. písnička/říkanka: Kdyby vody nebylo, nic by tady nežilo. Bez vody se nedá žít, všichni potřebují vodu pít. Když je člověk v chodu, potřebuje vodu. Ať na pití či mytí, musí voda být.

SRPEN:

Připomínáme si: Principy 5R

Tématem měsíce je výroba papíru a knihy, navštívíme knihařství

Slavnost: Loučení s předškoláky a Sobotní školka

Projekt: výroba papíru a vlastní knihy

Př. říkanky/písničky:

Knihy - světlo dne,
myšlenka odpočinku
stránka po stránce
vem si ji na chvíli.

Knihy - vědomosti, sny a fantazie
vše, co našel, můžeš hledat
nikdo ti to neukryje

Písnička:

S knihami se kamarádím
a já vám to také radím

a já vám to také radím
přátelé.

Kdo si s knihou nepovídá,
ten svůj život neprožívá,
ten svůj život neprožívá
vesele.

Refrén:

Já vám přicházím dát

Dát víc než mohu znát ...

5.4. Denní rytmus

Denní program má jasnou strukturu, aby se v něm děti snadno orientovaly a věděly, co bude následovat. Začátek dne probíhá v kruhu. Během dne se střídají aktivity volné a aktivity řízené.

Harmonogram

- 8:15 – 8:30 rituální přivítání v kruhu, počítání dětí, pití a domluva výpravy, příležitostně dle aktuálního naladění skupiny dětí říkanka/písnička, logohrátky, jóga
- 8:30 – 11:45 výprava po okolí
 - během výpravy
 - volná činnost, svačina
 - společný kruh - rytmizace, logocvičení, montessori kartičky, aj. dle tématu týdne
 - nabídka činností dle tématu měsíce
- 11:30 – 12:00 návrat do zázemí, osobní hygiena a příprava na oběd
- 12:00 – 12:30 oběd
- 12:30 – 12:45 úklid po obědě, zapojení dětí do umývání nádobí, starší děti pomáhají sklízet a čistit stůl
- 12:45 - 14:00 odpočinek a spánek dětí
 - nespáči - nabídka klidových činností
 - předškoláci - školní příprava
- 14:00 – 15:00 svačina, řízená projektová činnost - projekt měsíce
- 15:00 předávání dětí, závěrečný pokřik

prodloužený režim v průběhu druhého pololetí

- 15:00 – společná reflexe dne v kruhu a pokřik

- 15:15- 16:00 volná hra
- 16:00 – 16:15 společný úklid, vyzvedávání dětí
- 16:15 – 16:30 výprava
- 16:30 předávání dětí

Pedagogové v rámci dodržování struktury denního režimu vždy přihlížejí k individuálním potřebám dětí a také jejich fyziologickým specifickým. To platí zejména v případech dětí mladších tří let. Zde se může program odchýlit vlivem aktuálního „rozpoložení“ dětí či únavě. Vždy je nutné dbát citlivě a empaticky na potřeby konkrétního dítěte. Dětem mladším tří let se věnuje zejména nepedagogický pracovník.

Denní rituály:

1. Ranní přivítání v kruhu přivítací básničkou/písničkou.

Dobré ráno kamarádi, já jsem rád/a, že jsem tu s vámi.

Užijem si sluníčka, deště, sněhu, teploty.

Budem hledat bylinky, zvířátka a rostlinky.

Vítej nový dne, jsem rád/a, že tu jsme.

2. Obědová říkanka

Zatímco chladne polévka a pro zklidnění dětí a naladění se na přijímání potravy s vděčností.

„Země nám chléb dala, Slunce život darovalo. Milá Země, milé Slunce, za Tvé dary Ti děkujeme, dobrou chuť.“

3. Odpolední reflexe v kruhu:

- Dvě otázky:
- *Co se mi dnes nelíbilo?*
- *Co se mi dnes líbilo, kdy jsem se radoval?*

Pokřik na rozloučenou:

„Jaro, léto, podzim, zima, my jsme venku, je to prima.“

8. Evaluace

Hodnocení je činnost, která probíhá zpravidla spontánně a analogicky. Jde o činnost neřízenou, která probíhá neustále a je samozřejmá. Oblasti hodnocení jsou materiální podmínky, plnění cílů a záměrů, práce pedagogů, celkové klima školy.

Evaluace je řízená činnost, která probíhá podle stanovené struktury a předepsanou formou.

Pedagog provádí:

- evaluaci dosažených cílů integrovaných bloků na úrovni celé třídy (shrnutím v Třídní knize),
- evaluaci a diagnostiku jednotlivců (slovní hodnocení významných změn, dotazník dovedností a schopností)
- hodnocení sebe sama – sebereflexe (na denní bázi, během rozvojových rozhovorů, dotazníkem)

Ředitelka školy provádí: průběžně kontroluje třídní knihu, přípravy pedagogů a realizuje hospitační činnost, vede rozvojové rozhovory s průvodci, provádí evaluaci krátkodobých a dlouhodobých cílů.

Škola má vytvořen:

- systém osobních portfólií dětí a průvodců
- systém orientačních poznámek o rozvoji a učení dítěte,
- systém evaluace dětí předškolního věku (desatero pro rodiče, test školní zralosti, kresba mužské postavy, špetkový úchop)

9.1. Evaluace a rozvoj dětí

Pedagogická diagnostika dětí probíhá na základě průběžného sledování dětí pedagogy a pro každé dítě vedou průvodci strukturované osobní portfolio. Závěry jsou v případě potřeby či zájmu předávány rodičům formou osobního sdělení. Během slavnostního rituálu při přechodu ze školky do

školy, obdrží děti portfolio pro své rodiče. S portfoliem pracují pedagogové systematicky během celého roku:

- Jednou za půl roku hodnotíme úroveň a vývoj kresby (kruh, postava, strom).
- Zakládané obrázky jsou opatřovány datem vzniku.
- Součástí portfolio jsou pracovní listy (grafomotorika, předmatematické představy, jazyk a řeč)
- Součástí portfolio je diagnostika dětí, která probíhá formou volného zápisu a zachycuje významné události a postupy ve vývoji dítěte.
- Pololetně se prochází portfolio všech dětí na pedagogické radě a každé dítě zvlášť je diskutováno. Výsledkem této diskuze je postup pro další vzdělávání dítěte a poznámky jsou přiloženy k portfolio daného dítěte.

Zpětnou vazbu o projevech dítěte dávají pedagogové automaticky při každém předávání dětí a na rodičovských schůzkách. V rámci webových a FB stránek informujeme rodiče o proběhlých činnostech a zprostředkováváme jim atmosféru z uplynulých dní (krátkým popisem, fotografiemi). Každý týden zasíláme rodičům shrnutí týdne, aby věděli, co u nás jejich děti dělaly a zažily.

9.2. Evaluace a rozvoj průvodců

Hodnocení průvodců probíhá pololetně na třech úrovních: na úrovni sebereflexe, skrze zpětnou vazbu od kolegů a supervize od ředitelky. Průvodci jsou motivováni k návštěvám odborných seminářů a kurzů. Jsou podporováni v tom, aby studovali odborné články a časopisy. Jednou ročně mají průvodci možnost stáže za účelem prohlubování zkušeností a dalšího pedagogického růstu.

a) Sebereflexe průvodce

- Na každodenní úrovni se snaží být vždy v kontaktu sám se sebou a uvědomovat si co a jakým způsobem říká, co a jakým způsobem dělá a jak se u toho cítí. Aktivně hodnotí

svou činnost a své schopnosti a dovednosti. Je si vědom toho, co umí a zvládá a hledá prostor pro zlepšení. Má zájem o svůj další rozvoj.

- Před zpětnou vazbou od kolegy a supervizí má průvodce prostor pro sebereflexi. Probíhá ústně, formou rozboru působení ve vzdělávací činnosti.
- Pedagogové si vedou vlastní formou pedagogický deník s měsíčními plány, dílčími přípravami, novými vhodnými aktivitami včetně vlastní reflexe a návrhů na zlepšení či podněty, které slouží jako podklad pro pravidelné pedagogické rady aneb týmovky, rodičovské schůzky, rozvojový rozhovor (RORO)

b) Zpětná vazba od kolegy

- Průvodci jsou proškolení v základech zpětné vazby jako nástroje efektivní komunikace a rozvoje týmu.
- Průvodci jsou podporováni v používání nástroje zpětné vazby každodenně, stejně jako možnosti vyžádat si zpětnou od kolegy na konkrétní činnost či situaci. Při konfliktních či náročných situacích jsou pedagogové povinni metodiku zpětné vazby použít.
- Zpětná vazba v delším časovém horizontu je součástí pedagogicko-provozních rad.

c) Mentoring

- Ředitelka vede rozvojové rozhovory, tzv. RORO s pedagogy, jejichž součástí je 360° zpětná vazba (leden/únor, červenec/srpen)
- Dvakrát ročně provádí ředitelka u každého průvodce ohlášené hospitace formou pozorování, je zakončena sebereflexí průvodce a zpětnou vazbou od ředitele školy během RORO. Z hospitace a rozvojových rozhovorů je proveden zápis, který si ředitelka LMŠ zakládá do portfolia průvodců.
- Ředitelka provádí zúčastněná pozorování 2x týdně, jejichž součástí je okamžitá zpětná vazba. Ze zúčastněných pozorování není veden zápis.

9.3. Evaluace a rozvoj na úrovni LMŠ

Hlavním nástrojem pro hodnocení činnosti a možností rozvoje LMŠ Sofisa je pravidelné setkávání pedagogického týmu, které probíhá 2x ročně, tzv. TRIP (pedagogicko-provozní porada). Koná se před zahájením školkového roku (srpen), v pololetí (leden/únor) a na konci školkového roku (srpen).

Náplní tripu je zejména:

1. hodnocení souladu cílů s RVP PV a schvalování ŠVP na další rok. Pedagogové mohou na této poradě udávat připomínky k ŠVP a navrhnout jeho přepracování nebo přepracování jeho částí. Schválení ŠVP provádí ředitelka školy.
2. hodnocení toho, jak se daří naplňovat vize zřizovatele a celkové směřování LMŠ Sofisa.
3. stanovení ročních cílů a jejich průběžná kontrola, které jsou v souladu s vizemi a celkovým směřováním LMŠ Sofisa.
4. řešení provozních a procesních záležitostí v horizontu čtvrtletí (materiální zajištění a administrativní záležitosti, efektivita nastavených procesů)

9. Koncepce rozvoje

Lesní mateřská škola Sofisa vznikla na zelené louce ke dni 1.9.2018. Veškeré vize a cíle budou každým dnem konfrontovány s realitou a bude nezbytné efektivně reagovat na změny či nenaplněná očekávání.

9.1. Krátkodobé záměry a cíle z hlediska klientů (dítě, rodič)

Z krátkodobého hlediska se zaměříme na tyto cíle:

Adaptace dětí takovým způsobem, aby byla co nejméně stresující. Podpora rodičů a pravidelné

poskytování informací. Nabídka adaptačního programu ve spolupráci s zřizovatelem a přáteli LMŠ.

Respektování potřeb dítěte. Nalezení systému vhodného individuálního přístupu pro děti dle jejich biologického věku (zejména pro děti mladší 3 let), stravovacích návyků, fyzické zdatnosti a psychické zralosti.

Spolupráce s rodiči. Navázání přátelských vztahů s rodiči dítěte a respektování potřeb rodičů.

Podpora činnostního učení a učení venku. Zařazování řízených aktivity zejména při pobytu venku a dostatečné využití okolí.

Budování důvěry dětí a rodičů ve schopnosti průvodce. Budování důvěry rodičů vůči škole – posilování statusu školy.

9.2. Dlouhodobé záměry z hlediska klientů (dítě, rodiče)

Kladný vztah k chůzi. Brát chůzi za každého počasí jako přirozený pohyb a vyvolat v dětech příjemné zážitky spojené s pobytem a chůzí v přírodě.

Kladný vztah k přírodnímu prostředí a zájem o něj. Každodenním kontaktem s přírodou podpořit zájem dětí o přírodní prostředí a vnitřní potřebu o své okolí pečovat v souladu s přírodou.

Respekt k sobě i k druhým. Nabídnout dětem takový model chování a postojů, díky kterému se naučí respektovat a naplňovat své potřeby zároveň však s respektem k druhým.

Proces vzdělávání vystavět na jasných a smysluplných pravidlech a principech.

Probudit v místní komunitě zájem o ochranu a péči o přírodu a aktivity v ní a vytvořit kolem školky společenství vzájemně se podporujících lidí.

Vyvolat v rodičích pocit sounáležitosti se školkou a aktivně se podílet na chodu školky.

Logopedická intervence. Spolupráce s logopedem na kvalitní úrovni tak, aby vznikl dobře organizovaný servis a spolupráce s rodinou.

9.3. Krátkodobé cíle z hlediska školy a jejich zaměstnanců

Zázemí

Vzhledem k tomu, že s účinností ŠVP vzniká i školka, tak se v krátkodobém horizontu z hlediska školy zaměříme na vytváření takového zázemí, které bude vhodné pro provoz školky, bude v souladu s principem 5R a nezatíží životní prostředí. Vysadíme další stromy a upravíme zahradu dle konceptu

přírodních zahrad. Vytvoříme příjemného prostředí pro děti (útulné, vybavené montessori didaktickými hračkami, výzdoba adekvátní kolektivu dětí věku 2-6 let). Naším záměrem je postupné zvelebování zázemí společně s dětmi jako součást výchovně vzdělávacího procesu.

Průvodcovský tým

V pracovním týmu se zaměříme na personální stabilizaci neobsazených pozic a posléze na oblasti spolupráce, kultury zpětné vazby a podpory inovativních metod a forem práce.

Stabilní tým se bude rozvíjet v zejména oblastech zážitkové a Montessori pedagogiky, EVVO a polytechnického vzdělávání. Budeme podporovat spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků při naplňování vize zřizovatele, ŠVP a vytváření nového ŠVP na další školní rok.

Vytváření návyků zdravého životního stylu

Podpora zdravých návyků prostřednictvím programů Skutečně zdravá školka, Zdravá abeceda. Pravidelná nabídka jógy, relaxačních technik a vytvoření minimálního preventivního programu.

9.4. Dlouhodobé cíle z hlediska školy a jejich zaměstnanců

Pracovní tým

Vybudovat takový tým pedagogických i nepedagogických pracovníků, kteří by se svou kvalitní prací podíleli na vytváření dobré image naší školy. Vzhledem ke skutečnosti, že školu tvoří zcela nový tým, zaměřují se cíle v dlouhodobém horizontu prioritně na oblast rozvoje týmu a vzdělávání jednotlivých průvodců - doplnění adekvátní kvalifikace dle pracovního zařazení, vzdělávání v systému DVPP, školní management.

Podpora zdraví dětí

Na základě Kurikula podpory zdraví v mateřské škole chceme vytvořit vlastní metodiku pro Podporu zdravých životních udržitelných návyků dětí předškolního věku, vytvoření vlastních pracovních listů a pomůcek.

Systém průvodní diagnostiky

Vytvořit kvalitně sestavený systém hodnocení a evaluace, který bude praktický, srozumitelný a pedagogický tým ho vnímá jako nástroj rozvoje sebe, dětí i školky nikoliv jako administrativní zátěž.

Efektivní systém metodiky pro oblast cizích jazyků a přírodních věd

Zavedení efektivních metodických postupů pro realizaci výuky anglického jazyka a vzdělávání v oblasti přírodních věd.

Spolupráce s kvalitními partnery

Navázat spolupráci se školou či organizací realizující profesní přípravu budoucích pedagogů v oblasti metodiky výuky anglického jazyka a metodiky výuky přírodních věd u dětí předškolního věku. Dále se snažíme navázat spolupráci se studenty Dentální hygieny a vytvořit metodiku dentální prevence u dětí předškolního věku.

ŠVP jako živý dokument

Po prvním roce aktualizovat ŠVP Letokruhy v souladu s dalším směřováním. V rámci náslechnů a školení vytvořit ŠVP v souladu s programem Začít spolu a modifikovat ho do režimu a provozu lesní mateřské školy současně s využitím prvků Montessori pedagogiky.

10. Spolupráce s externími partnery

- Jedna z hlavních spolupracujících organizací je **Sofisa, z.s.** Tato spolupráce přispívá především ke zkvalitnění materiálních podmínek školy a v pravidelném úzkém kontaktu s Dětským lesním klubem.
- Jsme členem **Asociace lesních mateřských škol**, která nám poskytuje aktuální informace z nejrůznějších oblastí předškolní pedagogiky a nabízí vzdělávání průvodců.
- Jsme zařazeni do projektu **Skutečně zdravá škola** a pracujeme na splnění kritérií pro získání certifikátu.
- Jsme členem klubu **Zdravá abeceda** a využíváme plakáty, brožury a piktogramy se zaměřením na zdravé životní návyky.
- Jsme registrovaní v projektu **Zdravá pětka**, který je zaměřený zejména na zdravé stravovací návyky a nabízí pracovní listy pro předškoláky.
- **Základní a mateřská škola Svatoplukova**, nám pod vedením pana ředitele Mgr. Jiřího Vymětala umožňuje výměnu zkušeností prostřednictvím návštěv ředitelky ve třídě MŠ, využívání keramické dílny a účast na akcích, které organizuje škola. Děti mají možnost setkat se s žáky ZŠ, čímž se snažíme podporovat usnadnění přechodu dětí do základní školy.

Logopedická třída MŠ nám může poskytnout konzultace v oblasti logopedických vad, vývoje řeči a logopedické prevence u dětí. Rádi bychom navázali užší a pravidelnou spolupráci.

- Zřizovatelé projektu **ZE-ZAHRÁTKY** nám poskytují konzultace v oblasti EVVO a spolupráci na přípravě aktivit zaměřených na pěstování a sklizení zeleniny s dětmi. Garantem EVVO v naší škole je Mgr. Petr Gola.
- **Lesní mateřská škola Bažinka a Lesní mateřská škola Sluněnka** nám umožňují výměnu zkušeností prostřednictvím náslechnů našich pedagogických i nepedagogických pracovníků.

Sepsala Lucie Krejčíková, v Olomouci, dne 24.8.2018

Dodatek č.1

Povinné předškolní vzdělávání

Děti, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházejí do LMS nejméně na 4 hodiny denně. Předškolní vzdělávání si plní v čase 8:15 – 12:15 (nebo podle individuální domluvy s ředitelkou)

Plnění předškolního vzdělávání individuálně

Zákonný zástupce má možnost zapsat dítě k individuálnímu vzdělávání nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku písemným oznámením.

Žádost musí obsahovat:

- jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu,
- období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ověření úrovně výstupů ve výchovně-vzdělávací činnosti proběhne na přelomu listopadu/prosince dle vzájemné dohody v kolektivu ostatních dětí. Mateřská škola zajistí předání informací ohledně zjištění očekávaných výstupů – např. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Třídní vzdělávací program, Desatero pro rodiče předškoláka. Mateřská škola se zákonnými zástupci dohodne způsob, termíny (včetně náhradních termínů), kdy dojde k ověření očekávaných výstupů.

Pokud se zákonný zástupce s dítětem nedostaví v řádném termínu, ředitel školy ukončí individuální vzdělávání a dítě bude plnit povinnou předškolní docházku ve formě denního docházení.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami realizuje mateřská škola podpůrná opatření ve spolupráci se zákonnými zástupci, PPP a SPC Olomouc dle vyhlášky č. 27/2016 Sb

Plán pedagogické podpory (PLPP) vychází z ŠVP školy. Pedagogické pracovnice vytvářejí optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte a k dětem přistupují s respektem k jejich aktuálním potřebám, svou odbornost si zvyšují průběžným vzděláváním, aktuální situace jsou konzultovány v rámci případové supervize na pracovišti.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je zpracován Plán pedagogické podpory (PLPP), který vychází ze ŠVP školy a vychází z přílohy č. 3 vyhlášky č. 27/2016Sb – popisuje speciálně vzdělávací potřeby dítěte a jeho obtíže, následně navrhuje konkrétní podpůrná opatření dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016Sb. Pokud podpůrná opatření nevedou k naplňování cílů PLPP, informuje ped. pracovnice zák. zástupce dítěte a doporučí využití poradenské pomoci PPP a SPC Olomouc. S písemným souhlasem zákonného zástupce postupuje dále podle pokynů školského poradenského zařízení.

Zpracovala Mgr. Lucie Krejčíková